

Cardinalul Iuliu Hossu – simbol al rezistenței spirituale și al curajului în fața persecuțiilor comuniste*

IPS Aurel Percă**

„Amintiți-vă de conducătorii voștri care v-au vorbit despre cuvântul lui Dumnezeu și, considerând împlinirea vieții lor, imitați credința lor!” (Ev 13,7).

Aplicând acest pasaj din Scrisoarea către Evrei la viața episcopului martir Iuliu Hossu, putem înțelege mai bine profunzimea credinței sale și valoarea sacrificiilor pe care le-a făcut pentru Biserică și pentru libertatea religioasă a poporului român.

În anul dedicat cardinalului Iuliu Hossu, acest pasaj din Noul Testament ne amintește de statura de gigant a unei personalități care trebuie redescoperită și propusă ca model de fidelitate față de Biserică și popor, care de multe ori înseamnă jertfă și suferință personală.

Este un act lăudabil al Academiei Române, care în colaborare cu Muzeul Național al Literaturii Române și Arhivele Naționale, să deschidă seria manifestărilor omagiale ale personalității cardinalului Iuliu Hossu în anul care îi este dedicat.

Martiriul: o jertfă pentru libertate și adevăr

Martiriul creștinilor în epoca dictaturilor comuniste reprezintă una dintre cele mai profunde și tulburătoare expresii ale rezistenței spirituale în fața opresiunii. Acest capitol întunecat al istoriei umanității nu este doar o poveste despre suferință, ci și o mărturie despre puterea credinței, curajul în fața tiraniei și sacrificiul pentru adevăr.

În timpul regimurilor comuniste, creștinii au fost persecutați sistematic, deoarece credința lor reprezenta o amenințare pentru ideologia oficială a ateismului de stat. Bisericele au fost închise, proprietățile religioase confiscate, iar liderii religioși închiși sau executați. În spatele acestor acte de violență se afla o dorință profundă a regimurilor comuniste de a elimina orice sursă de putere morală și spirituală care ar fi putut rivaliza cu autoritatea statului.

Martirii prigoanei comuniste, însă, au refuzat să abdice de la convingerile lor, chiar și atunci când aceasta însemna să își sacrifice libertatea sau viața. Pentru ei, credința în Dumnezeu era mai puternică decât frica de moarte, iar martiriul era văzut ca o participare la suferința lui Cristos, o mărturie supremă a iubirii pentru adevăr și dreptate.

Cardinalul Iuliu Hossu: Vocea Unirii și Apărător al Evreilor

Un exemplu strălucit îl constituie Cardinalul Iuliu Hossu, iar Anul proclamat special pentru a-l omagia ne provoacă la aducerea lui în prim-planul memoriei colective, care este și un act de dreptate istorică și de recunoștință față de unul dintre cei mai importanți artizani ai României Mari.

Cardinalul Iuliu Hossu a fost o figură de o rară verticalitate morală și o voce puternică pentru credință și dreptate în cele mai întunecate momente ale istoriei României. Martor al unor transformări cruciale și al suferințelor generate de regimul

*Alocuțiune susținută la Sesiunea omagială „Anul Cardinal Iuliu Hossu” (29 ianuarie 2025, Aula Academiei Române)

** Arhiepiscop Mitropolit de București

totalitar, el a rămas neclintit în misiunea sa de a apăra adevărul, libertatea și credința.

Momentul care l-a consacrat în istorie a fost fără îndoială 1 Decembrie 1918, când, în fața poporului adunat la Alba Iulia, a citit Rezoluția Unirii. Cu o voce plină de emoție și de putere, episcopul Iuliu Hossu a transmis mesajul unității naționale, transformând acest act politic într-o mărturie spirituală. În acele clipe, el a rostit cuvintele care aveau să îi definească întreaga viață: „**Credința noastră este viața noastră!**”

După instaurarea regimului comunist, Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, a devenit ținta unei prigoane nemiloase. În 1948, regimul a desființat această Biserică, confiscându-i toate bunurile și interzicând orice formă de manifestare publică.

Episcopul Iuliu Hossu a fost unul dintre cei care au refuzat categoric să abdice de la credință. El a respins orice compromis, refuzând integrarea forțată în Biserica Ortodoxă, așa cum cereau autoritățile. Pentru această poziție de neclintit, el a fost arestat și internat în închisoarea de la Sighet, alături de alți episcopi greco-catolici și lideri religioși.

Timp de ani de zile, episcopul Hossu a îndurat condiții inimaginabile: frig, foame, umilințe și izolare. Cu toate acestea, el nu și-a pierdut niciodată speranța și nu a renunțat la rugăciune. Într-una dintre scrisorile sale din detenție, el mărturisea: „Sufăr pentru credință, dar sunt liber, căci adevărata libertate este în Dumnezeu.”

Luni, 27 ianuarie (anul 2025), a fost marcată Ziua Internațională de Comemorare a Victimelor Holocaustului. Nu putem trece cu vederea că episcopul greco-catolic al Gherlei și ulterior al Clujului a fost o personalitate remarcabilă nu doar în istoria Bisericii Greco-Catolice, ci și în apărarea drepturilor și vieților evreilor din România, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Curajul său și implicarea lui în apărarea valorilor umane universale l-au transformat într-un apărător al celor oprimați.

Acțiunile sale în sprijinul evreilor din România în unul din momentele cele mai negre ale

istoriei lor sunt o dovadă a compasiunii față de cei persecutați. El rămâne o figură demnă de respect și un adevărat apărător al drepturilor umane, indiferent de religie sau etnie.

În contextul politic dificil al vremii, poziția lui Iuliu Hossu a fost una riscantă. A înfruntat nu doar regimul autoritar, ci și presiunea ideologică venită din partea celor care susțineau antisemitismul. Acțiunile sale se înscriu într-o lungă tradiție a implicării Bisericii Greco-Catolice, și în general a Bisericii Catolice, în apărarea drepturilor fundamentale ale omului.

Un apel la memorie și acțiune

Într-o epocă în care valorile sunt adesea relativizate, iar credința riscă să devină doar un aspect periferic al vieții, martirii Bisericii Greco-Catolice, inclusiv Cardinalul Hossu ne oferă o lecție profundă: adevărata libertate se găsește doar în trăirea autentică a valorilor creștine.

Datoria noastră este să păstrăm vie memoria acestor martiri. Ei sunt o parte a istoriei noastre naționale și un simbol al demnității umane.

Evocându-l astăzi pe Fericitul Iuliu Hossu, nu cinstim jertfa, ci reafirmăm și angajamentul nostru față de valorile fundamentale: credința, libertatea și solidaritatea.

Închei prin a vă invita să reflectăm la cuvintele lui Tertulian aplicat la martirii secolului XX: „*Sângele martirilor este sămânța creștinilor*” (în latină: *Sanguis martyrum, semen christianorum*) este un dicton care provine din perioada primelor secole ale creștinismului, atunci când persecuțiile împotriva creștinilor erau frecvente. Dictonul subliniază ideea că sângele martirilor (cei care și-au pierdut viața pentru credința lor) a contribuit la creșterea și răspândirea creștinismului.

În contextul persecuției comuniste, unii ar putea interpreta acest dicton ca o „nouă versiune” a ideii că, în ciuda opresiunii și persecuțiilor din regimurile comuniste, martiriul celor care au fost persecutați pentru credința lor a avut un efect similar. Deși regimurile comuniste încercau să suprimă religia și biserica, persecuțiile lor nu doar că nu au reușit să distrugă creștinismul, dar,

în multe cazuri, au consolidat credința și au dus la renașterea Bisericii Greco-Catolice, așa cum s-a întâmplat după căderea sistemului totalitar comunist.

Moștenirea spirituală a Cardinalului Iuliu Hossu

Ce ne învață Cardinalul Iuliu Hossu astăzi, într-o lume care se confruntă cu noi provocări morale și sociale? Care este mesajul său pentru generațiile ce vin?

Cardinalul Iuliu Hossu ne-a arătat că identitatea noastră națională și personală este strâns legată de credința în Dumnezeu. Ea este farul care luminează calea în momente de întuneric și ne oferă puterea de a rezista în fața oricărei adversități.

Chiar și atunci când tăcerea ar fi fost mai comodă, el a ales să vorbească. A ales să rămână

fidel crezului său, chiar cu prețul pierderii libertății fizice și a vieții. Curajul său este un model pentru noi toți, mai ales într-o epocă în care adevărul este adesea relativizat.

Astăzi, mai mult ca oricând, avem nevoie de exemple precum Cardinalul Hossu. Exemplul său ne îndeamnă să lucrăm împreună pentru o societate mai dreaptă, mai unită și mai ancorată în valorile credinței și în spiritul respectării demnității umane.

Moștenirea lăsată de Iuliu Hossu este una de mare preț, impregnată cu spiritul curajului și sacrificiului în numele credinței, iar exemplul său rămâne o sursă de inspirație pentru toți cei care se luptă pentru libertate religioasă și pentru respectarea demnității umane.